

Foto: Försvarmakten

Taktisk utveckling av luftstridskrafter

”Order till chef 16:e flygflottiljen, öppna Västerås flygplats, genomför snabbtankning och laddning av en rote Jas 39”.

Detta kanske låter som en order från svunna tider då Flygvapnet hade Basbataljoner och ett spridningskoncept som täckte hela Sverige. Faktum är dock att detta är en order som jag gav och som sedan utfördes under flygvapenövning 2016. Vi har nu börjat nyttja och återta spridningsprincipen igen med ett nytt baseringskoncept för Flygvapnets krigsförband.

Med anledning av det förändrade omvärldsläget har Flygvapnet påbörjat en snabb och stor rikttningsförändring i syfte att utveckla och förbättra förmågan att verka nationellt i fred, kris och krig. Flygvapnet måste kunna leverera operativ effekt här och nu och det kräver att vi nu genomför ett antal åtgärder parallellt för att säkerställa effekt. Det går inte att på denna sida beskriva samtliga aktiviteter som genomförts eller som nu pågår inom Flygvapnet men jag vill belysa några för att ge en bild av vad som sker runt om i Flygvapnet.

Flygvapenövningen har blivit både en driv- och provbänk för Flygvapnets insatsutveckling. Den tidigare internationella inriktningen med långa besluts- och planeringstider för ledning av förbanden har nu utvecklats till en reaktiv ledning väl anpassad för den ledning ett nationellt försvar behöver.

Våra flottiljer har under 2014 organiserats och blivit egna krigsförband för att kunna verka på samma sätt i hela konflikt-skalan vilket är mycket positivt för den operativa effekten.

I takt med att flottiljer och krigsförband utvecklats har även Flygtaktisk stab förändrats. I daglig drift är staben kaderorganiserad men vid behov och ökad kris förstärks staben med nyckelpersonal från flottiljer, krigsförband och andra delar av Högkvarteret. Detta säkerställer redundans och uthållighet för den taktiska ledningen på hela konflikt-skalan.

Då Flygvapnet nu utvecklar sin operativa förmåga blir det också tydligt att det finns ett behov av skapa ordning och struktur i våra styrande dokument. Många gamla dokument och reglementen har förfallit under den strategiska ”timeouten” och det föreligger nu ett behov att skapa nya styrdokument,

reglementen och handböcker som bidrar till en taktisk helhet och funktionalitet. Här är t.ex. det nya luftoperativa reglementet en viktig grundsten att bygga vidare på.

I syfte att öka vår effekt, operativ djup och förvarning så genomför Flygvapnet ett nära samarbete med Finland. Flygtaktisk stab talar dagligen med sin finska motsvarighet och utbyter information i syfte att höja den operativa effekten i vår verksamhet. Vidare deltar vi i varandras övningar. Under Flygvapenövning 2016 deltog Finland med F-18 Hornet som baserade på Visby flygplats och uppträdde i övning som motståndare till våra svenska Jas 39 Gripen. Motsvarande gör vi i de finska övningarna. Samarbetet med Finland är bara i sin linda men kommer att utvecklas snabbt och kommer bidra till att öka den operativa effekten och försvarsförståelse hos båda nationerna.

Ovan nämnda exempel tillsammans med all annan utveckling och instansverksamhet bidrar nu till att snabbt utveckla Flygvapnet i rätt riktning med en reell ökning av den operativa effekten!

*Brigadgeneral Gabor Nagy
Flygtaktiskchef*